

מבוא

מטרת החוברת היא מתן כלי לקבלת החלטות בתחום גידולי שדה בטווח הקצר. התחשיבים מבוססים על ידע וניסיון אשר נצברו באזור, ועל הערכות לגבי השנה הבאה. לכל תחשיב מצורף ניתוח רגישות של תרומה א' ותרומה ב' לגבי יבול ומחיר ושל ותרומה א' לגבי יבול ומחיר מים.

בחוברת נעשו עדכונים של טכנולוגיות בגידולים השונים על פי הנתונים שבידנו ועל פי ניתוח עלויות שונות, כגון - כלליות טרקטור וריבית מחזורית. כמו כן אנו מוסיפים סל חומרי הדברה של מזיקים ומחלות לכל גידול על פי הנתונים שבידנו ועל פי נתונים שאספנו במספר משקים.

כל תחשיב בנוי מארבע טבלאות:

1. **טבלת התחשיב** – כולל חישוב הרווחיות
2. **טבלאות רגישות הרווח** לשינוי ביבול לדונם ומחיר התוצרת
3. **טבלת תזרים מזומנים** חודשי לגידול לתכנון התזרים בענף
4. **טבלת שעות עבודה** לפי חודשים לתכנון כוח אדם בגידול

מקור הנתונים

כמויות: כל התחשיבים מתייחסים לדונם. הנתונים ממוצעים לאזור וע"פ נתונים שאספנו במשקים.

מחירים: כל המחירים בש"ח. המחירים הנקובים בדולר חושבו לפי שער של 4.05 ש"ח ל \$. לכל תחשיב מצורפת טבלת רגישות לשינוי במחיר התוצרת ושינוי ביבול לדונם. מחירי התשומות על פי מחירוניהם שהיו ברשותנו בזמן הכנת החוברת. בחומרים עליהם ידועה הנחה - היא נלקחה בחשבון.

מחיר תפוקות: ע"פ מחיר חזוי לשנה הבאה (להערכתם של העוסקים בדבר).

מחיר מיכון: על בסיס של מחירון ארגון עובדי הפלחה מינואר 2007, ועל בסיס העדכונים המתפרסמים למחירון במהלך השנה.

- מחיר המיכון במחירון ארגון עובדי הפלחה מורכב משלושה חלקים:
1. **הוצאה משתנה** - 40% מהמחיר (זה המחיר למיכון עצמי בחוברת זאת)
 2. **הוצאה קבועה** להחזר הון - 40% מהמחיר (זה הסכום להחזר הון מיכון לחישוב תרומה ג')
 3. **עלות עבודת המפעילים** של הציוד - 20% מהמחיר (עלות זאת נכללה בעלות העבודה בגידול).

ליד כל סעיף בעמודי המחירון מופיע אחוז מהמחיר שנלקח בתחשיבים. מיכון עצמי החיוב בתחשיב הוא של 40% ממחיר המיכון, כלומר רק ההוצאה המשתנה מיכון שכיר בד"כ 90% ממחיר המיכון (מחיר אחרי הנחה - כאשר ההנחה היא דבר מקובל)

רכב: סעיף הוצאות רכב ענף, נכנס כסעיף מיכון, על בסיס נתונים שנאספו במשקים.

מחירי דשנים: ע"פ מחירון המשווקים. בדשנים מוצקים נכללה תוספת של 95 ש"ח עבור הובלה.

מחירי חומרי הדברה: ע"פ מחירוניהם של המשווקים לאחר הנחה. בסוף פרק התחשיבים נמצאת רשימה מפורטת של חומרי הדברה לכל גידול. בתחשיב עצמו מופיע סה"כ עלות ההדברה.

מחיר המים: 65 אג' למ"ק. מחיר זה מבטא את הממוצע האזורי.

מצורפת טבלת רגישות לכל גידול למחירי מים שונים מ- 45 אג' למק עד 75 אג' למק.

מחיר העבודה: 400 ש"ח ליום עבודת צוות קבוע ו- 180 ש"ח לעבודת זמניים. בתחשיב מופיע המחיר המשוקלל לפי 75% עבודת צוות ו- 25% עבודת זמניים, כלומר 345 ש"ח ליום עבודה. מספר שעות עבודה בתחשיב, ע"פ טבלת פריסת שעות עבודה.

ריבית להון חוזר: 7% שנתי.

חישוב ריבית הון חוזר, ע"פ תזרים מזומנים של הגידול, כאשר חישוב הריבית עד חודש סיום ההכנסות של הגידול. לדוגמה: גמר חשבון בכותנה הוא פברואר שנת 2009 ולכן חישוב ריבית הון חוזר בכותנה הוא עד פברואר שנת 2009. באגא"ד חישוב הון חוזר בגידול עד יוני שנת 2009.

שונות: סעיף זה כולל הובלות שונות, אחזקת מערכת השקיה, השתלמויות, ספרות מקצועית, עמלות אזור וארגונים, ביטוח, כלי עבודה וכו'... מחושב כאחוז מסה"כ ההוצאות.

קבועות: מתוך ראייה כלכלית לטווח ארוך של ענף הגד"ש מצאנו צורך לכלול בתחשיבים גם הוצאות קבועות, כלומר החזר הון למיכון ורשת השקיה עילית. בפועל מתברר שמשקים משקיעים בסעיפים אלה, ויש לקחת זאת בחשבון. עלות של 45 ש"ח דמי חכירה וארנונה לדונם נוספו לכל התחשיבים (למעט תחשיבי גידול משני בדו גידול).

בסיס החישוב לקבועות:

החזר הון מיכון עצמי חושב לפי 40% ממחיר מחירון ארגון עובדי הפלחה (למיכון שכיר לא חושב החזר הון).

החזר הון קו נוע לפי השקעה של \$110 לדונם, עשר שנים, 5% ריבית שנתית.

החזר הון ציוד טפטוף לפי השקעה של \$140 לדונם, שמונה שנים, 5% ריבית שנתית.

מדדים כלכליים:

פדיון - סה"כ ההכנסות מהגידול, לכל סוגי התפוקות.
הוצאות ללא עבודה - כל הוצאות הגידול ללא סעיף עבודה עצמית וקבועות.
תרומה א - פדיון פחות הוצאות ללא עבודה.
תרומה ב' - פדיון פחות כל ההוצאות, כולל עבודה עצמית (ללא הוצאות קבועות).
תרומה א' ליום עבודה עצמית - תרומה א' מחולק במספר ימי עבודה עצמית.
תרומה ג' - פדיון פחות כל ההוצאות, כולל הוצאות קבועות.
תרומה ב' למ"ק מים - תרומה ב' ללא עלות המים, חלקי כמות המים. התוצאה היא המחיר המקסימלי שאנו יכולים לשלם עבור מ"ק מים. מדד זה הוא נקודת איזון למחיר המים.

תזרים מזומנים:

בתזרים המזומנים מפולגות ההוצאות, (פרט לעבודה עצמית והוצאות קבועות), לפי חודשים. חישוב ריבית להון חוזר הוא הפרש בין התזרים ללא ריבית, לבין התזרים כולל ריבית. החודש הקובע לחישוב הריבית הוא מועד סיום ההכנסות (ולא הקציר).

בתזרים מזומנים לא הכנסנו את המקדמות לגידולים.

טבלאות התחשיבים בנויות בגיליון אלקטרוני אקסל.

אפשר לרכוש את קובצי התחשיבים במחיר של 100 שח גם באתר הקנית של משרד החקלאות
<http://ecom1.gov.il/moagcounter>

גם השנה ערכנו בדיקה יסודית לנתונים, לעומת נתוני המגדלים ותחשיבים מאזורים אחרים, והוספנו תחשיבים חדשים ע"פ הצורך.

חוברת זאת יוצאת לאור מדי שנה, החל משנת 1988, וזה מקום להודות לכל החקלאים אשר תרמו (ועדיין תורמים) מזמנם והידע שלהם לטובת הפקת חוברת אזורית זאת.